

Bilaga 1 Begrepp sid. 6

Bilaga 2 Diskrimineringsgrunder sid. 8

Kronans förskolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskola

Ansvariga för planen

Pia Johansson, förskolechef

Tf. Miriam Sjöhlén vt 2015

Vår vision

Inget barn på Kronans förskola ska utsättas för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling av något slag.

Barnen ska trivas, känna glädje och trygghet på förskolan.

Planen gäller från

2015-01-01

Planen gäller till

2015-12-31

Barnens delaktighet och förankring av planen

Barnen görs delaktiga genom dagliga samtal i vardagen.

Vårdnadshavarnas delaktighet och förankring av planen

Vårdnadshavarna får information vid inskolning och föräldramöten att planen finns. De kan ta del av planen på Östersunds kommuns hemsida och i varje avdelnings hall.

Personalens delaktighet och förankring av planen

All personal på förskolan är delaktiga i utformandet av planen.

Planen tas upp på personalmöten under läsåret.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Planen har tagits upp och diskuterats på personalmöten. För att göra planen bättre använder vi oss nu av verktyget ”planförskolan”.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Pedagoger och förskolechef.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Vid utvärderingarna i maj och i november/december har det framkommit att vi har arbetat aktivt med att vara lyhörda, närvarade vuxna och goda förebilder. Detta har främjat goda relationer och trygga lärmiljöer. Vi reflekterar över de goda relationerna, hur vi bemöter och är mot och med varandra, och över våra lärmiljöer och förändrar vid behov. Vi ser vilka barn som behöver vägledning och uppmärksammar dem i det sociala samspelet. Vi använder arbetsätt och strategier som stöttar dessa barn. Vi reflekterar mycket med våra barn om olikheter och uppmärksammar det som något positivt. Att det är bra att vi är olika och tycker olika. Vi för ofta resonemang att man måste känna efter vad man vill och inte vill, men att man måste säga nej på ett trevligt sätt och att man måste lyssna och respektera varandra. Vid utvecklingssamtal och i den dagliga kontakten med föräldrar framkommer det att de känner trygghet och upplever ett positivt klimat här på Kronan. Vi reflekterar både enskilt och gemensamt över vårt förhållningssätt och bemötande. Detta är ett ständigt pågående arbete som vi alltid måste hålla levande.

Årets plan ska utvärderas senast

2015-12-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Vårdnadshavare och barn blir delaktiga i utvärderingen genom samtal och enkäter i maj 2015. Pedagoger och förskolechef startar utvärderingen av planen på planeringsdagen i maj och slutför den i december 2015.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Pia Johansson, förskolechef
Tf. Miriam Sjöhlén vt 2015

Främjande insatser

Främja likabehandling och motverka diskriminering och kränkande behandling.

Områden som berörs av insatsen

Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål

Alla vårdnadshavare ska med förtroende kunna lämna sina barn på Kronan.

Alla barn är trygga i förskolan.

På Kronan har vi nolltolerans mot kränkningar, diskriminering, hot och våld.

Vi pedagoger ser alla barn som "allas" barn.

Insats

Vi pedagoger ska vara medvetna om vårt bemötande och förhållningssätt.

Vi ska vara aktiva och närvarande vuxna som ser alla barn i all verksamhet både ute och inne.

Vi ska främja goda relationer och skapa trygga lärmiljöer.

Vi ska respektera varandras olikheter och se mångfald som en tillgång.

Vi ska ge barnen lika förutsättningar och utrymme oavsett kön.

Vi ska i det vardagliga samtalet prata om hur vi är mot varandra och hur vi vill bli bemötta.

Vi ska lära barnen att de ska säga eller visa nej när de inte vill vara med.

Vi ska lära barn och vuxna att respektera nej, sluta, "vill inte", stopp.

Ansvarig

All personal på förskolan.

Datum när det ska vara klart

Detta är ett ständigt pågående arbete som utvärderas med start i maj 2015 och slutförs i december 2015.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Dagliga samtal med vårdnadshavare om barnens trivsel.

Ute och inne är personalen utspridd och är där barnen vistas.

Enkät som besvaras av vårdnadshavare.

Uppmärksamhet på barnens beteende och agerande tas upp vid arbetslagens planeringstillfällen och vid BHT (barnhälsoteam) där insatserna planeras och utvärderas.

Regelbundna planerade samtal med barnen och deras vårdnadshavare.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Samtal med barnen.

Utvecklingssamtal och dagliga samtal med vårdnadshavare.

Om vi uppmärksammar något speciellt i barnens beteende eller agerande tas detta på allvar.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Kontinuerliga diskussioner förs mellan personalen utifrån barnens beteenden och ageranden samt utifrån samtal med enskilda barn och deras vårdnadshavare.

Resultat och analys

Vi har sett och hört att det förekommit diskriminering på grund av kön och ålder samt kränkande behandling mellan barn både på individ- och gruppnivå. Detta har skett både fysiskt och psykiskt.

Förebyggande åtgärder

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, ålder och könsdiskriminering.

Mål

Att verksamheten präglas av ömsesidig respekt.

Att se mångfald som en tillgång.

Att lära sig de sociala spelreglerna.

Att barnen är empatiska individer.

Åtgärd

1. Vi ska vara goda förebilder och respektera varandra.

2. Vi ska vara lyhörda och uppmärksamma på vad som händer i verksamheten.

3. Vi synliggör allas lika värde genom och uppmärksammar olikheter som något positivt.

4. Vi ska vägleda barnen i det sociala samspelet genom att förstärka barnens positiva egenskaper.

5. Vi ska arbeta med tydliga regler, attityder, normer och värden.

Motivera åtgärd

1. För att barnen ska se och lära av oss vuxna hur man ska vara mot varandra.
2. För att barnen ska känna sig trygga hos oss här på Kronans förskola.
3. För att stärka barnens självkänsla och motverka kränkningar.
4. För att främja ett gott klimat och stärka barnens trygghet och tillit till sin egen förmåga.
5. För att barnen ska trivas, känna sig trygga, glada och vara medkännande individer.

Ansvarig

Pedagoger och förskolechef

Datum när det ska vara klart

Detta är ett ständigt pågående arbete som utvärderas med start i maj 2015 och slutförs i december 2015.

Rutiner för akuta situationer

Policy

Vi tar tag i problemen omgående, "nolltolerans".

Alla barn är "allas" barn.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Personalen håller god uppsikt och rör sig där barnen vistas både inom- och utomhus.
Kontinuerliga samtal med barn och vårdnadshavare.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Alla pedagoger har ansvar. Barn och vårdnadshavare får själva välja vem de vill kontakta.

Avd. Fjällsippan tel.nr: 063-14 45 58, 073-271 19 00

Avd. Smörblomman tel.nr: 063-14 44 91, 073-461 43 99

Avd. Klöverm tel. nr: 063-14 44 94, 070-648 45 73

Avd. Blåklockan tel. nr: 063-14 45 01, 070-648 45 93

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Diskrimineringen eller den kränkande behandlingen ska genast stoppas.

Vi pratar enskilt med de berörda barnen och en kartläggning startar. Ansvarig pedagog pratar med de som sett, hört eller på annat sätt känner till situationen.

Vårdnadshavare informeras om vad som har hänt och vad förskolan gjort.

Även förskolechef informeras.

Stödjande samtal erbjuds.

All berörd personal på förskolan informeras.

Uppföljande samtal görs för att försäkra sig om att kränkningen upphört.

Arbetet dokumenteras löpande av ansvarig pedagog på förskolan.

Ärendet avslutas när den utsatte/vårdnadshavarna anser att det är utagerat och att situationen i förskolan känns bra.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Diskrimineringen eller den kränkande behandlingen skall genast stoppas.

Förskolechefen kontaktas och en utredning startas med förskolechefen som ansvarig.

Allt arbete dokumenteras fortlöpande.

Förskolechefen samtalar med den misstänkte och vidtar akuta åtgärder samt ev. en polisanmälan. Vårdnadshavarna informeras av förskolechef som också beslutar om stödjande samtal med det utsatta barnet/barnen.

Fortsatta samtal sker med samtliga inblandade.

All berörd personal på förskolan informeras.

Rutiner för uppföljning

Personalen och förskolechefen följer upp och utvärderar åtgärderna på närmaste möte för att försäkra sig om att diskrimineringen eller den kränkande behandlingen har upphört.

Rutiner för dokumentation

Det är förskolan som har det juridiska ansvaret och bevisbördan om ett barn känner sig kränkt.

Därför är det viktigt att det finns skriftlig dokumentation om vilka åtgärder som vidtas av förskolan (se blankett dokumentation vid trakasserier och annan kränkande behandling).

Dokumentationen är ett stöd i att följa upp åtgärderna och eventuellt förändra den.

Ansvarsförhållande

Personal och förskolechef har ansvar för att dokumentation och att åtgärder blir gjorda.

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. [diskriminering]
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande ”Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima”. Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att han helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: ”Det får vara någon måtta med tramset.” Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i ”riktiga kläder” eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning. [diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger ”Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?” [trakasserier]
- Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämnar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]
- David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom ”Snubbelfot”. Personal har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning

- Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en ”äcklig” storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]
- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjetråd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit ”den andra tantens” namn. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelse som kan vara trakasserier:

Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat i förskoleklass. Det är hans föräldrar som valt det. De andra barnen retar honom ofta för det. [trakasserier]